

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W ŁODZI

SO-II.431.6.2021

Łódź, dnia 14 grudnia 2021 r.

**Pan
Tomasz Jachymek
Burmistrz Zelowa**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1464 z późn. zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) w związku z art. 5 ust. 2 oraz art. 4 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 510), zespół kontrolerów w składzie: Daniel Sałuda – inspektor wojewódzki, pełniący funkcje kierownika zespołu kontrolerów oraz Paweł Świątek – inspektor wojewódzki w Oddziale spraw obywatelskich w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniący funkcje członka zespołu kontrolerów, przeprowadził kontrolę zdalną dotyczącą prawidłowości realizacji zadań z zakresu ewidencji ludności przez Burmistrza Zelowa.

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Burmistrz Zelowa – Pan Tomasz Jachymek.

Czynności kontrolne zostały rozpoczęte w dniu 5 listopada 2021 r. i zakończone w dniu 24 listopada 2021 r. Kontrola objęła swym zakresem przestrzeganie przepisów prawa w zakresie ewidencji ludności zawartych w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

Podczas kontroli sprawdzono prawidłowość prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych oraz prawidłowość udostępniania danych osobowych z zakresu ewidencji ludności.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40, Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/skrytka,
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> so@lodz.uw.gov.pl
Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce Ochrona danych osobowych w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim.

Mając na uwadze dokonane podczas kontroli ustalenia stwierdzono, iż zadania objęte kontrolą w zdecydowanej większości były realizowane zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie o ewidencji ludności, obowiązującymi w okresie poddanym kontroli.

W zakresie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych w 2020 r. przeprowadzono 9 postępowań zakończonych decyzją administracyjną i sprawdzono dokumentację dotyczącą tych spraw. Skontrolowano postępowania pod kątem spełnienia wymogów proceduralnych, uregulowanych w przepisach ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 735, 1491). Sprawdzone między innymi prawidłowość przeprowadzania postępowania dowodowego, wywiązanie się z obowiązku zapewnienia stronom czynnego udziału w prowadzonym postępowaniu, terminowość załatwiania prowadzonych spraw, prawidłowość sporządzania decyzji oraz doręczania pism i decyzji stronom postępowania. Postępowania były prowadzone zgodnie ze standardami wynikającymi z przepisów K.p.a.

Należy jedynie zauważyć, że w decyzji nr SO.5343.10.1.2020 oraz częściowo w pozostałych decyzjach – organ gminy nieprawidłowo przytoczył tytuł i publikator ustawy stanowiącej podstawę prawną wydanej decyzji. Otóż oznaczając podstawę prawną decyzji należało podać pełną nazwę aktu prawnego tzn. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego oraz aktualny (na dzień wydawania decyzji) publikator tekstu jednolitego. Tymczasem organ gminy wskazywał tylko „*art. 104 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego*” i zdarzało się, że powołany publikator był nieaktualny (20 grudnia 2019 r. Marszałek Sejmu RP ogłosił tekst jednolity K.p.a., a organ gminy nadal powoływał w podstawie prawnej decyzji – Dz. U. z 2018 r., poz. 2096).

Natomiast w sprawach nr SO.5343.10.10.2020 i SO.5343.10.11.2020 – organ gminy wezwał wnioskodawców do przedłożenia dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do lokalu oraz uiszczenia opłaty skarbowej z tytułu wydania decyzji, zaś wobec braku odpowiedzi – pozostawił wnioski bez rozpoznania, informując o tym strony pismem. Tymczasem z uwagi na to, że brak dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do lokalu nie może zostać uznany za brak formalny wniosku w rozumieniu art. 64 § 2 K.p.a. – należało wezwać strony do przedłożenia stosownego dokumentu pod rygorem odmowy wszczęcia postępowania w sprawie. Trzeba mieć bowiem na uwadze przepis art. 61a § 1 K.p.a., który stanowi, że jeżeli żądanie zostało wniesione przez osobę niebędącą stroną lub z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.

Ponadto w powyższych dwóch sprawach organ meldunkowy wezwał strony na podstawie art. 64 § 2 K.p.a. do złożenia dokumentu potwierdzającego wniesienie opłaty skarbowej w wysokości 10 zł za dokonanie czynności urzędowej, polegającej na wydaniu decyzji, chociaż brak opłaconej należności z tytułu opłaty skarbowej nie stanowi braku formalnego wniosku, a jedynie brak fiskalny. W tym zakresie organ powinien zastosować tryb przewidziany w art. 261 § 1 i 2 K.p.a. Stosowanie do treści tych przepisów – jeżeli strona nie wpłaciła należności tytułem opłat i kosztów postępowania, które zgodnie z przepisami powinny być uiszczone z góry, organ administracji publicznej prowadzący postępowanie wyznaczy jej termin do wniesienia tych należności (nie krótszy niż siedem dni, i nie dłuższy niż czternaście dni). Jeżeli w wyznaczonym terminie należności nie zostaną uiszczone, podanie podlega zwrotowi lub czynność uzależniona od opłaty zostanie zaniechana.

Przyczyną powstania nieprawidłowości w powyższych sprawach było niewłaściwe zastosowanie art. 64 § 2 K.p.a., gdy tymczasem należało procedować w oparciu o przepisy art. 61a § 1 oraz art. 261 § 1 i 2 K.p.a. Skutkiem stwierdzonych powyżej nieprawidłowości było naruszenie art. 61a § 1, art. 64 § 2 i art. 261 § 1 i 2 K.p.a., zaś osobą odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości jest pracownik urzędu gminy, który prowadził postępowania w sprawach.

W zakresie udostępniania danych osobowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL, weryfikacji podlegała dokumentacja dotycząca 25 wniosków o udostępnianie danych na podstawie art. 46 ustawy o ewidencji ludności.

We wszystkich skontrolowanych przypadkach wnioski pochodziły od podmiotów realizujących zadania publiczne, którym dane udostępniane są nieodpłatnie (komornicy sądowi).

We wszystkich skontrolowanych sprawach wnioskodawcy prawidłowo wykazali interes prawny do uzyskania danych, na który się powołali we wniosku.

W 23 skontrolowanych przypadkach pozytywnie rozpatrzono wnioski, zaś pracownik udostępniający dane posiadał upoważnienie kierownika jednostki (burmistrza) do działania w tym zakresie. Natomiast w 2 sprawach (poz. 24 i 25 listy kontrolnej) organ gminy nie udostępnił danych jednostkowych o które wnosił komornik sądowy, lecz odmówił w drodze postanowienia wszczęcia postępowania w przedmiocie udostępnienia danych jednostkowych z rejestru PESEL. Powyższe miało związek z obowiązującym od 1 maja 2019 r. ograniczeniem w uzyskiwaniu danych jednostkowych z rejestru PESEL oraz rejestrów mieszkańców, dotyczącym ustawowo określonego limitu udostępnień dla podmiotów publicznych nieposiadających decyzji teletransmisyjnej, wynoszącego 300 danych

jednostkowych w roku kalendarzowym. Otóż z dniem 1 maja 2019 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2018 r., poz. 1382, z późn. zm.), która w istotny sposób zmodyfikowała wcześniejszy tryb uzyskiwania danych jednostkowych z rejestru PESEL albo rejestrów mieszkańców. Od tej daty podmiot publiczny, który nie posiadał decyzji teletransmisyjnej, był uprawniony do uzyskania wyłącznie 300 danych jednostkowych w roku kalendarzowym. Organ gminy w opisanej powyżej sytuacji (przekroczenie „limitu 300”), jak również w stosunku do następnych wniosków podmiotu publicznego, który wykorzystał limit udostępnień, w oparciu o art. 47 ust. 3a ustawy o ewidencji ludności – zobowiązany jest do wydania postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania (co też Burmistrz Zelowa uczynił postanowieniami z dnia 25 listopada 2020 r. nr SO.5345.275.2020 oraz z dnia 3 grudnia 2020 r. nr SO.5345.287.2020 na podstawie art. 47 ust. 3a ustawy o ewidencji ludności w związku z art. 61a K.p.a.).

Udostępnianie danych jednostkowych z rejestru PESEL odbywało się w oparciu o wygenerowany z systemu: „Źródło” formularz EL/U/1, podpisany przez osobę upoważnioną przez Burmistrza. Natomiast udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców (poz. 1 i 3 listy kontrolnej) nastąpiło pismem podpisanym przez osobę upoważnioną do działania w tym zakresie przez Burmistrza.

W sprawach oznaczonych nr SO.5345.41.2020 i SO.5345.53.2020 (odpowiednio poz. 4 i 5 listy kontrolnej), należy przyjąć, że zakres udostępnionych danych nie był zgodny z żądaniem wnioskodawcy.

W powyższych sprawach doszło do nadmiarowego udostępnienia danych osobowych. Tak więc w sprawie nr SO.5345.41.2020 (data wpływu 13.03.2020 r.) komornik sądowy żądał m.in. udostępnienia danych o adresie zameldowania na pobyt stały i czasowy oraz serii i nr dowodu osobistego osoby poszukiwanej, a udostępniono mu dane nadmiarowe na temat daty ważności dowodu osobistego, organu wydającego dowód osobisty i daty zameldowania na pobyt stały.

Natomiast w sprawie nr SO.5345.53.2020 (data wpływu 13.03.2020 r.) wnioskodawca żądał m.in. adresu zameldowania na pobyt stały i czasowy oraz serii i nr dowodu osobistego, a udostępniono nadmiarowo datę zameldowania na pobyt stały, datę ważności dowodu osobistego osoby poszukiwanej i oznaczenie organu wydającego dowód.

Powyższe spowodowało nieprawidłowości polegające na udostępnieniu danych nieobjętych żądaniem. Wskazać należy, że postępowanie o udostępnienie danych wszczynane jest wyłącznie na wniosek strony, a zatem organ udostępniający dane jest związany żądaniem strony i nie może udostępniać danych nieobjętych wnioskiem. Powyższy tryb postępowania spowodował naruszenie art. 47 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności, zgodnie z którym dane

jednostkowe z rejestrów mieszkańców oraz rejestru PESEL udostępnia się na wniosek, w którym zgodnie z rozporządzeniem określającym jego wzór, zamieszcza się zakres żądanych danych o osobie, której wniosek dotyczy.

Przyczyną powstania nieprawidłowości było niedołożenie należytej staranności przy weryfikacji wniosków o udostępnienie danych i udzielaniu odpowiedzi w tym zakresie. Skutkiem powstałej nieprawidłowości jest naruszenie przepisu art. 47 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności, a osobą odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości jest pracownik urzędu gminy, do którego obowiązków należało udostępnianie danych osobowych.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, działalność organu gminy w zakresie kontrolowanych spraw oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z dokonanymi ustaleniami, zobowiązuję do przestrzegania przepisów art. 61a § 1, art. 64 § 2, art. 107 § 1 pkt 4 i art. 261 § 1 i 2 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy o ewidencji ludności w szczególności w zakresie stosowania art. 47 ust. 1 tej ustawy. Zobowiązuję również Pana Burmistrza do zobligowania pracownika wykonującego zadania z zakresu ewidencji ludności do przestrzegania przepisów ustawy Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy o ewidencji ludności.

Jednocześnie proszę o poinformowanie o sposobie wdrożenia wskazanych wyżej zaleceń w ciągu trzydziestu dni od otrzymania niniejszego pisma.

Z up. Wojewody Łódzkiego

Małgorzata Kazmierska

**DYREKTOR WYDZIAŁU SPRAW
OBYWATELSKICH I CUDZOZIEMCÓW**

*/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/*